

Aalborg Universitet

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Fordelingsnøglen

Fordeling af udgifter til vedligeholdelse af privat fællesvej

Christensen, Finn Kjær; Reimers, Simon; Sørensen, Emil Hessel; Brinkmann, Malte Sprogøe

Publication date:
2024

Document Version
Anden version

[Link to publication from Aalborg University](#)

Citation for published version (APA):

Christensen, F. K., Reimers, S., Sørensen, E. H., & Brinkmann, M. S. (2024). *Fordelingsnøglen: Fordeling af udgifter til vedligeholdelse af privat fællesvej*.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal -

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at vbn@aub.aau.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

FORDELINGSNØGLEN

FORDELING AF UDGIFTER TIL VEDLIGEHOLDELSE AF PRIVAT FÆLLESVEJ

Finn Kjær Christensen, Simon Reimers, Emil Hessel Sørensen og Malte Sprogøe Brinkmann

April 2024

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDHOLDSFORTEGNELSE	2
1. INDLEDNING.....	3
1.1. Undersøgelsen af praksis	3
1.2. Kort om vedligeholdelse og reglerne	4
2. FORDELING AF UDGIFTER (OG ARBEJDET) PÅ LANDET.....	7
2.1 Fordelingsnøglen opbygning (land).....	7
2.2 "Brug af vejen"	8
3. FORDELING AF UDGIFTER I BYEN	10
3.1 Fordelingsnøglen opbygning (by).....	10
3.2 Forlods fordeling af del af udgift	11
3.3 "Ejendommens benyttelse".....	12
3.3 Reduktion	13
3.4 Kort blind privat fællesvej.....	14
LITTERATURLISTE.....	16

1. INDLEDNING

Vedligeholdelse af private fællesveje er de vejberettigedes opgave, dog med en særlig afgrænsning af kredsen af forpligtigede i byen. Der er typisk mere end én forpligtiget, og som naturlig konsekvens heraf er der en fordelingsopgave – enten af arbejdet eller af udgiften. Finder de forpligtigede ikke selv ud af det – hvilket ellers er udgangspunktet – kan de bede kommunen tage stilling til vedligeholdelsesbehovet. Kommunen skal da tage stilling til, om vejen skal vedligeholdes.

Konkluderer kommunen, at vejen skal vedligeholdes samlet, skal udgiften i afgørelsen fordeles efter privatvejslovens regler. I privatvejsloven bestemmes, at på landet skal udgiften fordeles efter "brug af vejen" og i byen efter "ejendommens benyttelse". I byen er der en række supplerende regler til dette fordelingskriterie. Men der er meget lidt hjælp til, hvordan disse principper om "brug" og "benyttelse" anvendes i praksis. Der kommer heller ikke et fyldestgørende billede ud af at læse Vejdirektoratets afgørelser, særligt fordi fordelingen er kommunens skøn, og Vejdirektoratet tager ikke stilling til det hensigtsmæssige i skønnet.

Denne rapport formidler vores undersøgelse af, hvad man gør ude i kommunerne. Vi har i rapporten krydset den skabte viden med reglerne og deres fortolkning med håbet om, at du, som læser, kommer til et punkt, hvor du synes, du får hjælp til at fordele udgiften.

I den resterende del af indledning vil vi først beskrive den foretagne undersøgelse, der ligger bag rapporten. Herefter vil vi kort skitsere, hvordan vedligeholdelse af private fællesveje sker med udgangspunkt i privatvejslovens regler. Det er for at skabe en forståelsesramme for rapporten. Rapporten fokuserer på fordelingsaspektet. Ønsker du at læse op på emnet vedligeholdelse generelt bør du supplere med andet materiale.

Vi har opdelt rapporten i en land-del og en by-del ligesom privatvejsloven. Det har vi fordi reglerne er så forskellige, at fordelingsnøglerne også bliver forskellige. Det er også sådan, at hvis vejen, der ønskes vedligeholdt, ligger i både by og land, vil vejen skulle deles ved grænsen, og der træffes afgørelse for hhv. land-delen og by-delen (Heilberg & Christensen, 2022, s. 82). Vi indleder både land-delen og by-delen med at skitsere, hvordan en fordelingsnøgle kan opbygges.

1.1. UNDERSØGELSEN AF PRAKSIS

Vi har spurgt alle kommuner, om de ville være med. Vi bad om de 10 nyeste afgørelser om vedligeholdelse af privat fællesvej, der indeholdt fordelingsnøgler. Dog kun nyere end 2014, hvor de nuværende regler i byen trådte i kraft. Vi bad herudover om de 10 nyeste afgørelser om vedligeholdelse, dvs. inkl. afgørelser om enkeltstående arbejder i byen og afgørelser om, at vejen allerede er i god stand. Målet var først og fremmest at få indblik i hvordan kommunerne fordeler udgifter i praksis, men også at få et indblik i, hvad der træffes afgørelser om på vedligeholdelsesområdet.

Vi fik svar fra 41 kommuner. Af disse svarede 18, at de ikke har truffet afgørelse om vedligeholdelse i perioden. Det synes at være et højt tal, men dataene gav ikke mulighed for at forfølge det yderligere. Fra de kommuner, som har truffet afgørelse, har vi modtaget 118 afgørelser, hvoraf 106 har en fordeling af udgifter (eller fordeling af arbejde på landet). De 23 kommuner, der har truffet afgørelserne, er geografisk spredt over Danmark. De repræsenterer dels store og små kommuner og dels kommunerne med og uden de større byer. Det er vores

vurdering, at det modtagne materiale har et omfang, hvor det kan sige noget generelt om kommunernes praksis.

Vi har undersøgt fordelingsnøglerne (og de afgørelser, de hører til) på den måde, at vi har læst og set, hvordan de har gjort (opbygning af fordelingsnøgler og beregningsmetoder). Herudover har vi skabt et datasæt, hvor vi har noteret:

- Hvad er afgørelserne om og om det er enkeltstående eller samlet arbejde
- Hvilke kategorier er det brugt som udtryk for brug og benyttelse
- Hvilke andele der er brugt til de valgte kategorier.

Sidstnævnte er omregnet så alle fordelingsnøgler har sat bolig til andelen 1. Det har vi gjort for at gøre tallene sammenlignelige. Målet er at undersøge vægtingen mellem de valgte andele.

1.2. KORT OM VEDLIGEHOVELSE OG REGLERNE

Bag reglerne om vedligeholdelse af privat fællesvej ligger udgangspunktet, at det finder grundejerne selv ud af, og kommunen skal først på banen, når vejen ikke er blevet vedligeholdt og nu er i dårlig stand (Heilberg & Christensen, 2022, s. 237; Trier et al., 2023, s. 121). Kommunen kan blive bedt om at tage stilling eller kan tage sagen op på eget initiativ, jf. § 14, stk. 2 og § 45.

De forpligtigede

Privatvejsloven definerer "hvem", der er de forpligtigede i § 13 (land) og § 44 (by). Det er dem, der har vedligeholdelsesopgaven. På landet er det de "vejberettigede", der er forpligtiget, mens det i byen er "de tilgrænsende grundejere, undtaget dem, der ikke har vejret". Ejendommen skal i byen være tilgrænsende det vejstykke som vedligeholdes og ikke bare tilgrænsende vejen (Heilberg & Christensen, 2022, s. 241). Andre kan ved aftale have påtaget sig opgaven helt eller delvist, men det er kun i byen, at kommunen skal inddrage aftaler om fordeling af udgiften (Heilberg & Christensen, 2022, s. 142 & 273-280).

Vejens behov for vedligeholdelse

Når kommunen tager stilling til vejens vedligeholdelse, skal kommunen først og fremmest vurdere vejens stand. Er vejen allerede i god og forsvarlig stand træffer kommunen, efter behørig partshøring, afgørelse om det, og sagen afsluttes (Heilberg & Christensen, 2022, s. 132 & 246). Trænger vejen til vedligeholdelse, skal kommunen tage stilling til, hvordan vejen skal vedligeholdes.

Enkeltstående arbejde eller samlet arbejde.

Den nødvendige vedligeholdelse kan udføres som enkeltstående arbejde eller samlet arbejde. Ved enkeltstående arbejde udføres arbejdet af de forpligtede brugere af vejen hver for sig. Ved samlet arbejde udføres arbejdet samlet (heraf navnet) og udgiften fordeles mellem de forpligtigede brugere af vejen. På landet skal kommunen også ved enkeltstående arbejder fordele arbejdet, mens fordelingen er forudbestemt i byen. Forskellen er med andre ord, om det er arbejdet (enkeltstående) eller udgiften (samlet), der fordeles til de forpligtigede.

Det er kommunen, der vurderer, om der skal vælges enkeltstående arbejde eller samlet arbejde. Af forarbejderne til vejloven (L 20 FT, 2014-15, s. 87), hvormed forandring til land-reglerne kom, fremgår det, at samlet arbejde vælges, når arbejdets karakter og omfang gør det mest hensigtsmæssig at udføre arbejdet samlet, samt når der er dyb uenighed mellem de forpligtigede og/eller vejejer. I byen fremgår samme formulering om arbejdets karakter af § 44 stk. 4.

Fordelingsnøglen – vedligeholdelse af privat fællesvej

Undersøgelsen af kommunens afgørelser gav også mulighed for at se på, hvornår enkeltstående hhv. samlet arbejde vælges i praksis. Undersøgelsen viste, at strækninger med asfaltslidlag, nyt fortov eller ny kantsten sker som samlet arbejde. Generelt sker vedligeholdelse af huller, fortovsfliser og andre enkeltelementer som enkeltstående arbejder. Helt i tråd med § 47 stk. 4 er riste og brønde i byen både/og, da grundejere i nogle tilfælde kan kræve disse udført som samlet arbejde. Vedligeholdelse af grusvej – herunder også hele strækninger – sker både som enkeltstående arbejder og samlet arbejde. Det er særligt på landet, at strækningspræget vedligeholdelse af grusvej også sker som enkeltstående arbejder.

		Enkeltstående	Samlet
Land	Strækningsprægede arbejder	Stabilgrus (tilførsel) Flere huller (fyldes) Slæbning af vej	Slidlag Stabilgrus (tilførsel) Kantsten
	"Punktvis" arbejder	Rende Vejbump	Gelænder (?)
By	Strækningsprægede arbejder		Slidlag Stabilgrus (tilførsel) Fortov Kantsten Opstribning
	"Punktvis" arbejder	Flere huller (fyldes/lappes) Enkelte huller (fyldes/lappes) Flere fortovsfliser Enkelte fortovsfliser Flere riste/brønde Enkelte riste/brønde Rende Tang (?)	Brosten (mindre område) Enkelte riste/brønde

Skematisk oversigt over typer af arbejde i kommunernes afgørelser fordelt på enkeltstående og samlet arbejde, samt opdelt ift. om arbejdet er strækningspræget eller mere punktvis.

Fordeling af udgiften

På landet fordeles udgiften efter "brugen af vejen", mens der i byen fordeles efter "ejendommens benyttelse". Forskellen kan illustreres med et karikeret eksempel, hvor der langs en grusvej ligger 8 parcelhuse, og hvor der i en af husene bor en mand, der kører i et bæltekøretøj til og fra arbejde (tænk panseret mandskabsvogn eller minigraver). Bæltekøretøjets slid på vejen er enormt ift. en personbil. På landet vil hans "brug af vejen" give ham en høj andel af udgiften. I byen vil hans "benyttelse af ejendommen" give ham 1/8 af udgiften, da hans ejendom benyttes på samme måde som de øvrige parcelhuse.

I byen er der udover den beskrevne hovedregel en række supplerende regler ift. fordeling. Fordelingsreglerne behandles nærmere nedenfor.

Processen og selve afgørelsen

Lidt afhængig af situationen er der nogle krav til høringsperiode på 3-4 uger til en nærmere bestemt kreds af grundejere forud for afgørelsen. Der er også mulighed for at afholde et vejsynsmøde, der bidrager som en del af partshøringen. Fælles for den skriftlige høring og de fysiske møder er målet om at få de relevante informationer frem inden afgørelsen træffes.

Fordelingsnøglen – vedligeholdelse af privat fællesvej

Udover privatvejslovens høringsregler gælder også de almindelige forvaltningsretlige høringskrav. Denne del af processen berøres ikke nærmere i rapporten.

Afgørelse om vedligeholdelse meddeles på samme vis som andre afgørelser, og der er klageadgang til Vejdirektoratet.

Læs mere

Ovenstående er alene en skitsering af reglernes grundskolet, og ønskes det at læse mere kan vi pege på:

- Privatvejsloven med kommentarer (2022) af Louise Heilberg og Finn Kjær Christensen.
- Private fællesveje (2016, 2.udg) af Lars Ramhøj
- Vejjura - administration og drift (2023) af Tue Bing Trier, Tom Løvstrand Mortensen og Kim Remme Birkholm.

2. FORDELING AF UDGIFTER (OG ARBEJDET) PÅ LANDET

Når kommunen bestemmer, at der skal ske vedligeholdelse på landet, skal kommunen fordele enten arbejdet eller udgiften, hvor der i sidstnævnte tilfælde sker en samlet vedligeholdelse og udgiften fordeles. I begge tilfælde skal der fordeles på baggrund af brugen af vejen.

På landet kan der også – i sammenhæng med en afgørelse om en konkret forestående vedligeholdelse – tages stilling til fremtidig vedligeholdelse. Ønskes det, skal der også tages stilling til fordeling af det fremtidige arbejde eller udgift.

2.1 FORDELINGSNØGLENS OPBYGNING (LAND)

Fordelingsnøgler kan se ud på flere måder, og vi vil her skitsere en typisk måde at gøre det på. Det er ikke den eneste mulighed, men hovedparten af de analyserede fordelingsnøgler er en variation af følgende. Vi vil i resten af kapitlet om fordeling af udgifter på landet tage udgangspunkt i denne forståelse.

Nedenstående fordelingsnøgle er opbygget med en række kolonner, og de to første kolonner beskriver de vedligeholdelsesforpligtigede ejendomme. Dernæst tre kolonner, der skal beskrive brugen af vejen kvantitativt, og udtrykker det som ét tal. Sidst en kolonne, hvor fordelingen er omregnet til procent (100 % i alt).

Ejendom	Info om ejendom	Andel pba. brug	Antal meter der køres	"Brug af vejen"	Procentvis andel
Nørreremark 1	Bolig	1	200	200	16
Nørreremark 2	10 ha dyrkningsjord	2 (0,2 pr ha)	400	800	61
Nørreremark 4	5 ha eng	0,5 (0,1 pr ha)	600	300	23
Formler		a	b	$a*b=c$	$(c/d)*100$
Sum				1300 (d)	100

Kolonnen Ejendom

I denne kolonne er den vedligeholdelsesforpligtigede ejendom anført. Når der er tale om landbrugsejendomme med flere matr.nre. kan det være relevant at beregne et bidrag per matr.nr. og derefter summere per ejendom. I det tilfælde vil ejendommene med fordel kunne underopdeles i matr.nre. Det kan heller ikke afvises, at det vil være situationer, hvor en ejendom anvendes til flere formål med meget forskellig brug af vejen, og at det vil give behov for underopdeling af ejendom efter anvendelse.

Kolonnen Info om ejendom

Kolonnen kan hedde mange ting, men er grundlæggende et bemærkningsfelt, der skal synliggøre baggrunden for næste kolonne Andel pba. brug. Ejendommen eller markens anvendelse og

størrelse er typisk info. Ejendommen kan også have en anvendelse, hvor trafikmængde eller -type er relevant.

Kolonnen Andel pba. brug

I denne kolonne normsættes den enkelte ejendoms brug af vejen i forhold til de øvrige. Dette emne behandles nærmere i næste afsnit.

Kolonnen Antal meter der køres

I denne kolonne noteres hvor langt der køres, dvs. fra vejen starter og til ejendommens adgang. Har ejendommen flere adgange må der træffes et valg. Som anført nedenfor er det mest anvendelig på blinde veje, og der vil formodentlig forekomme veje, hvor denne kolonne ikke er anvendelig i praksis. Dette emne behandles også nærmere i næste afsnit.

Kolonnen "Brug af vejen"

Kolonnen indeholder ét beregnet tal, der kvantitativt udtrykker ejendommens brug af vejen. Her beregnes den som de to foregående kolonner ganget med hinanden, dvs. andel X længde.

Kolonnen Procentvis andel

Kolonnen indeholder grundlæggende det samme som foregående kolonne – nemlig ét beregnet tal, der kvantitativt udtrykker ejendommens brug af vejen. Forskellen er, at tallene i denne kolonne er omregnet til procent (og samlet 100%).

Fordelingsnøgle til fordeling af "arbejdet" (enkeltstående arbejder)

Er det arbejdet i stedet for udgiften, der skal fordeles, kan der tilføjes en kolonne, hvor den procentvise andel ganges med vejens længde. Der opnås herved et antal meter vej per ejendom, som denne skal vedligeholde.

Undersøgelsen viste både denne meget kvantitative tilgang og men også fordelinger, hvor der blev fordelt mere konkret ud fra placering af indkørsler, hegn m.v. – det står uvist, om det var gjort ud fra forholdene på stedet alene eller det var en konkret tilpasning ud fra den kvantitative tilgange som fordelingsnøglen giver mulighed for. Under alle omstændigheder vil en vis tilpasning til placering af indkørsler, hegn m.v. gøre det betydeligt mere håndgribeligt for alle at identificere, hvor den enkelte skal vedligeholde.

2.2 "BRUG AF VEJEN"

Forarbejderne til privatvejsloven (L 48, FT 2010-11, s. 30, bemærkning til § 18) bidrager med en nærmere beskrivelse af, hvad der kan ligge i begrebet "brug af vejen". Det nævnes, at kommunen kan tage hensyn til den vejberettigedes "*slid på vejen*" og den vejberettigedes "*behov for en bestemt standard af vejen*". Det vil sige, at der på den ene side kan tages hensyn til, at traktoren slider mere end personbilen, og modsatrettet kan tages hensyn til, at bilen fordrer en bedre vej end traktoren. Det anføres yderligere i forarbejderne, at der i praksis lægges vægt på *formålet med færdslen* (om det er til landbrug, erhverv, bolig, sommerhus). Herudover kan der lægges vægt på ejendommens størrelse, samt hvor langt der køres på vejen (især på blinde veje) (L 48, FT 2010-11, s. 30). Der lægges med andre ord op til, at brugen af vejen, konkretiseres ved at kigge på anvendelsen (og størrelsen) af de vejberettigede ejendomme, og hvor meget af vejens samlede strækning, der anvendes af ejendommen. Der kan anvendes gennemsnitsbetragtninger, hvor for eksempel boliger på en vej forudsættes at have ensartet og normal brug – hvilket ikke udelukker at inddrage dejtaleret kendskab, hvis dette haves (Heilberg & Christensen, 2022, s. 142-144). Det peger i retningen af, at brugen kan normsættes på flere måder og med forskellige udgangspunkter.

Fordelingsnøglen – vedligeholdelse af privat fællesvej

Undersøgelsen af kommunernes forståelse af vejens brug, og deraf normsætning af en andel for den enkelte ejendom i kolonnen "*Andel pba. brug*", viser et vist generelt mønster. Sommerhuse normsættes typisk tilsvarende eller lavere end enfamiliehuse, og ejendomsstyper som landbrug ansættes ofte med en lidt højere værdi end enfamiliehuse.

Anvendelse	Normsætning af brug
Bolig	1
Sommerhus	0,5-1
Landbrug	2-4
Landbrugsjord	0,2 pr ha eller trinvis: 0-3 ha = 0,5; 4-10 ha =1; <11 ha = 2 Engareal sættes ofte lavere (fx 0,1 pr ha) Skovareal sættes ofte lavere (fx 0,05 pr ha)

Det generelle billede, der kan udledes af kommunernes fordelinger på landet.

Undersøgelsen viste også, at på landet indeholdt afgørelser med fordeling i 60% af tilfældene ikke en fordelingsnøgle, men oftere en tekstmæssig beskrivelse af hvorfor de enkelte ejendomme havde fået tildelt en given andel. Det var ikke muligt ud af afgørelsen at se i hvor mange tilfælde, der lå en beregning bagved og i hvor mange tilfælde, det var rent kvalitative skøn.

Sidst er det vigtigt at bemærke, at du i din fordelingsnøgle skal træffe egne valg. Hvad andre har gjort eller gør er ikke endegyldigt rigtigt for din konkrete sag.

3. FORDELING AF UDGIFTER I BYEN

Når kommunen bestemmer, at der skal ske vedligeholdelse i byen skal kommunen fordele udgiften, hvis der sker en samlet vedligeholdelse.

3.1 FORDELINGSNØGLENS OPBYGNING (BY)

Fordelingsnøgler i byen er typisk bygget op om samme grundstamme, og så med lokale variationer. Vi vil her skitsere en typisk måde at gøre det på. Det er, som antydnet, ikke den eneste mulighed, men hovedparten af de analyserede fordelingsnøgler er en variation af følgende. Vi vil i resten af kapitlet om fordeling af udgifter i byen tage udgangspunkt i denne forståelse.

Nedenstående fordelingsnøgle er opbygget med kolonner, og de to første kolonner beskriver de vedligeholdelsesforpligtigede ejendomme. Dernæst tre kolonner, der skal beskrive benyttelsen af ejendommene kvantitativt og udtrykke andelen af vedligeholdelsen som ét tal. Sidst en kolonne, hvor fordelingen er omregnet til procent (100 % i alt).

Ejendom	Info om ejendom	Andel pba. benyttelse af ejendom	Reduktion "offentlig vej"	Reduktion "anden privat fællesvej"	Korrigeret andel	Procentvis andel
Byvej 1	Bolig	1	0	0,25	0,75	10
Byvej 2	Bolig	1	0	0	1	14
Byvej 5	Ubebygget grund	0,5	0	0	0,5	7
Byvej 9	Bagerbutik	5	0	0	5	69
Formler		a	b	c	$a*(b+c)=d$	$(d/e)*100$
Sum					7,25 (e)	100

Kolonnen Ejendom

I denne kolonne er den vedligeholdelsesforpligtigede ejendom anført.

Kolonnen Info om ejendom

Kolonnen kan hedde mange ting, men er grundlæggende et bemærkningsfelt, der skal synliggøre baggrunden for næste kolonne Andel pba. benyttelse af ejendom. Ejendommens anvendelse er typisk info. Ejendomme kan også have anvendelse, hvor trafikmængde eller -type er relevant at medtage.

Kolonnen Andel pba. benyttelse af ejendom

I denne kolonne normsættes den enkelte ejendoms anvendelse (benyttelse) i forhold til de øvrige anvendelser. Dette emne behandles nærmere i næste afsnit.

Kolonnen Reduktion "offentlig vej"

I denne kolonne indsættes en eventuel reduktion som følge af § 51 stk. 3. Dette behandles nærmere nedenfor.

Kolonnen Reduktion "anden privat fællesvej"

I denne kolonne indsættes en eventuel reduktion som følge af § 51 stk. 4. Dette behandles nærmere nedenfor.

Kolonnen Korrigeret andel

I denne kolonne korrigeres de valgte andele pba. brug med reduktionerne. Der er altså tale om en beregnet kolonne, og er mellemregningen, der er nødvendig for den næste kolonne.

Kolonnen Procentvis andel

Kolonnen indeholder grundlæggende det samme som foregående kolonne – nemlig ét beregnet tal, der kvantitativt udtrykker ejendommens andel pba dens benyttelse. Forskellen er, at tallene i denne kolonne er omregnet til procent (og samlet 100%).

3.2 FORLODS FORDELING AF DEL AF UDGIFT

Der er en række situationer, der giver kommunen mulighed for at fordele en del af udgifterne "forlods". Det kunne for eksempel være en grundejerforening, der er forpligtiget (servitut) til at vedligeholde en del af vejen, eller hvor en grundejer har fået tildelt vejret og en andel af vedligeholdelsen. Det rækker udover denne rapport at udrede alle mulighederne, se evt. (Heilberg & Christensen, 2022, s. 274-275).

Konsekvensen af en forlods fordeling af en del af udgiften er, at det kun er den resterende del af den samlede udgift, der skal fordeles på normalvis. Det betyder også, at en fordeling for resten af udgiften skal udarbejdes.

Der er grundlæggende to måder at fordele udgifterne på, når der også er en forlods fordeling:

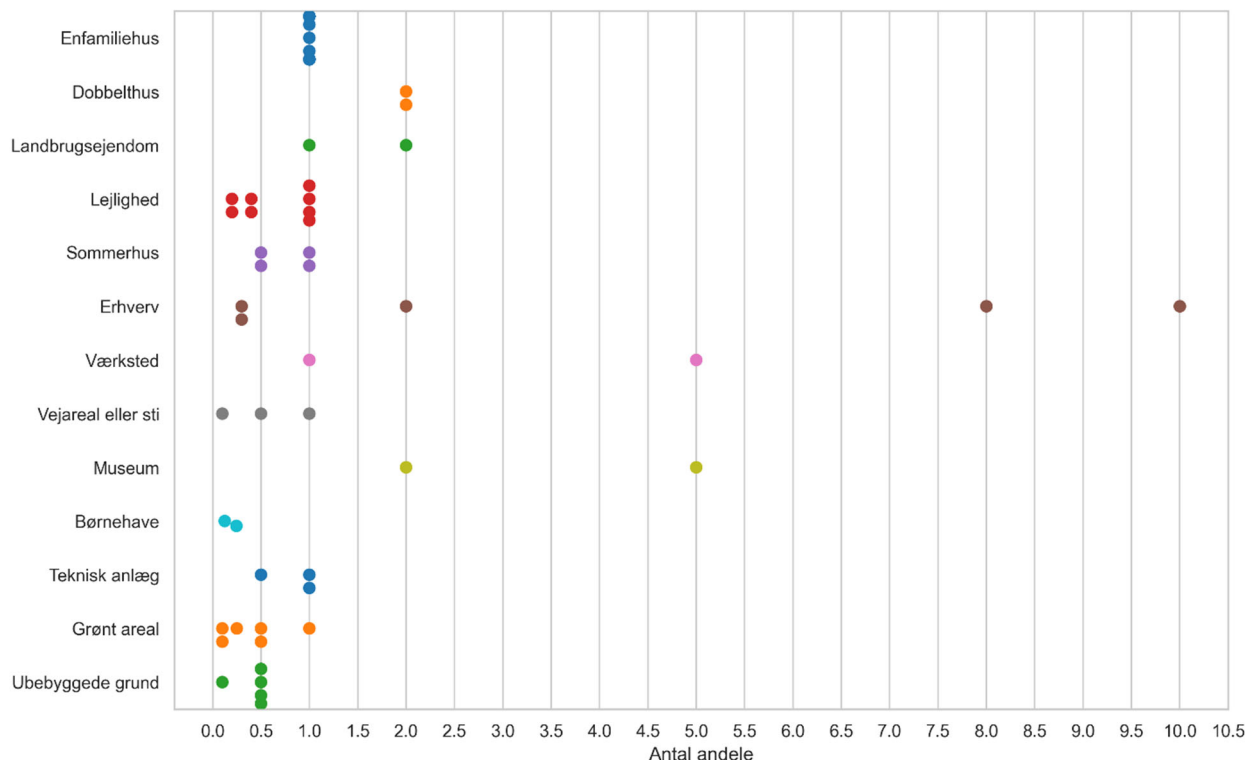
- 1) Reducere *udgiften*, der fordeles i fordelingsnøglen, med den udgift, der gives forlods til andre. Denne model er meget anvendelig, hvis det er et fast beløb, der tildeles forlods. Et tænkt regneeksempel: Udgiften er 100.000 kr. og 30.000 kr. fordeles forlods til anden side. Da vil fordelingsnøglen skulle gå op i 100% som ovenstående eksempel, men udgiften, der fordeles, vil være reduceret til 70.000 kr.
- 2) Reducere *andelen*, der fordeles i fordelingsnøglen til de forpligtigede, med den andel der gives forlods til andre. Denne model er meget anvendelig, hvis det er en procentvis andel, der tildeles forlods. Et tænkt regneeksempel: Udgiften er 100.000 kr. og 30% fordeles forlods til en servitutforpligtiget. Da vil fordelingsnøglen til fordeling af den resterende del af udgiften skulle gå op i 70% i stedet. Det kan også vælges at indsætte den forlods fordelte andel som en fast størrelse på 30% i fordelingsnøglen.

3.3 "EJENDOMMENS BENYTTELSE"

Det fremgår af § 51, at "ejendommens benyttelse" er ejendommens benyttelse eller forventede benyttelse. Ejendommens benyttelse som begreb anvendes identisk i både vejlovens vejbidragsregler og i privatvejslovens vedligeholdelsesregler i byen. I forarbejderne til vejbidragsreglerne i vejloven udfoldes begrebet yderligere. Ejendommens benyttelse er den faktiske aktuelle benyttelse (L 20, FT 2014-15, s. 51). I forhold til forventede benyttelse sigtes der imod forventede ændringer, som vejmyndigheden finder rimeligt at inddrage, når levetiden af vejarbejdet inddrages (L 20, FT 2014-15, s. 51). Ved inddragelse af forventet benyttelse skal der dermed ske et begrundet skøn.

Det fremgår yderligere af forarbejderne, at der ikke kræves et konkret billede af den enkelte ejendoms trafikbehov, men der kan anvendes en generel vurdering på baggrund af ejendoms-kategorier (L 20, FT 2014-15, s. 51).

Undersøgelsen af kommunernes afgørelser viser et vist mønster, men der er også nogle anvendelsestyper, der svinger meget. Der er enighed om den relative normsætning af ejendomsstyper som grønne arealer, ubebyggede grunde, sommerhuse og forskellige typer af boliger. Boliger følger generelt antallet af boligenheder, men i nogle tilfælde sættes lejligheder til en lavere andel. Rationalet synes at være, at fælles affaldsløsninger etc. begrunder mindre trafik per enhed og deraf lavere andel.

I figuren er den normsætning den enkelte anvendelse har fået plottet ind. Det ses for eksempel, at enigheden er høj omkring ubebyggede grunde, mens den brede kategori erhverv er normsat meget forskelligt.

Normsætningen af "erhverv" bærer præg af, at kategorien er meget bred. Der ses en del eksempler på, at parkering, erhverv, institutioner etc. normsættes med en skelen til mængden af trafik, der følger med anvendelsen af ejendommen.

Det er også vigtigt at bemærke, at der i § 51 stk. 2 findes en hjemmel til at give alle den samme andel, når de tilgrænsende ejendomme benyttes på en ensartet måde til boligformål eller når samtlige ejendomme anvendes til erhverv.

Sidst er det vigtigt at bemærke, at du i din fordelingsnøgle skal træffe egne valg. Hvad andre har gjort eller gør er ikke endegyldigt rigtigt for din konkrete sag.

3.3 REDUKTION

Der er to regler – eller situationer om man vil – hvor der skal tages stilling til reduktion af ejendommens andel i udgifterne. Begge reduktionsregler fungerer sådan, at de forskyder en del af udgiften til de øvrige forpligtigede. Det er vigtigt at være opmærksom på, at reduktionsreglerne også skal anvendes, hvis der sker en ligelig fordeling på grund af ensartet anvendelse.

Reduktion som følge af at en ejendom grænser op til en offentlig vej, hvor der kan blive tildelt vejbidrag efter vejloven eller er blevet tildelt vejbidrag efter vejloven indenfor de sidste 20 år (§ 51 stk. 3). Der skal desuden være adgang til den offentlige vej. Der er derved dels krav til ejendommen om at være tilgrænsende og have adgang, og dels krav om, at vejbidragsreglerne i vejloven har været anvendt eller kan anvendes på den offentlige vej, før en ejendom er omfattet af reduktionsreglen.

Reduktion som følge af at en ejendom grænser op til en privat fællesvej, hvor ejendommen også skal bidrage til vedligeholdelsen (§ 51 stk. 4). Dvs. ejendommen skal være tilgrænsende og have vejret til den anden private fællesvej, for at være omfattet af reglen.

Af forarbejderne til vejlovens vejbidragsregler (L 20, FT 2014-15, s. 52), der har identiske reduktionsregler, fremgår det, at reduktionen ikke kan være 0% eller 100%. Ifølge Ramhøj (2016) ligger intervallet i praksis mellem 10-50% (Heilberg & Christensen, 2022, s. 293).

Undersøgelsen af kommunens afgørelser viser, at den generelle tildeling af reduktion, når ejendommen også grænser til anden privat fællesvej, ofte ligger i intervallet mellem 10-50%, med 50% som den oftest forekommende reduktion. I enkelte tilfælde ses 75% reduktion anvendt, og det var i situationer, hvor tilgrænsende ejendomme reelt ikke bruger vejen. Der var ikke tilstrækkelige data til at se på reduktioner fra offentlig vej.

3.4 KORT BLIND PRIVAT FÆLLESVEJ

Blandt reglerne for fordeling af udgifter i byen findes en regel om korte private fællesveje, der alene munder ud i den vej, der vedligeholdes. For det første er det en regel kommunen *kan* vælge at bruge, men ikke en regel kommunen skal bruge. For det andet skal forståelsen af "alene munder ud i den vej, der vedligeholdes" tages bogstaveligt. Er der en stitilslutning i enden af vejen, er den ikke blind. Se til illustration billedet nedenfor, hvor vejen ikke "alene munder ud i". Reglen om kort blind privat fællesvej kan derfor ikke anvendes på denne stikvej.

Når reglen anvendes, optræder vejen som en "kort blind pr.fl.vej"-ejendom i fordelingsnøglen. I tilknytning til fordelingsnøglen udarbejdes en ekstra "lille" fordelingsnøgle, der fordeler den andel som "kort blind pr.fl.vej"-ejendommen har fået til de ejendomme, der er vedligeholdsforpligtigede til denne korte blinde private fællesvej.

Fordelingsnøglen – vedligeholdelse af privat fællesvej

Nedenfor ses et lille regneeksempel til illustration. Først fremgår en hovedfordelingsnøgle for vejen, der skal vedligeholdes og dernæst en lille fordelingsnøgle for den "korte blinde pr.fl.vej" ejendom. I hovedfordelingsnøglen fremgår den korte private fællesvej derfor som en række i fordelingsnøglen på lige fod med de øvrige ejendomme. I den lille fordelingsnøgle kan summen af den procentvise andel sættes til den andel den korte blinde vej har i den store fordelingsnøgle. I regneeksemplet er den "korte blinde pr.fl.vej" ejendoms andel sat til summen af ejendommene på den korte blinde pr.fl.vej – dvs. resultatet ville være det samme hvis ejendommene langs den korte vej havde indgået på normal vis. Der er ikke noget i vejen for at foretage et andet skøn.

Hovedfordelingsnøgle

Ejendom	Info om ejendom	Andel pba. benyttelse af ejendom	Reduktion "offentlig vej"	Reduktion "anden pr. fl.vej"	Korrigeret andel	Procentvis andel
Hjørnehus 1	Bolig	1	0	0,5	0,5	5
Hjørnehus 2	Bolig	1	0	0,5	0,5	5
Hus 3 på privat fællesvej	Bolig	1	0	0	1	10
Hus 4 på privat fællesvej	Bolig	1	0	0	1	10
Hus 5 på privat fællesvej	Bolig	1	0	0	1	10
Hus 6 på privat fællesvej	Bolig	1	0	0	1	10
Hus 7 på privat fællesvej	Bolig	1	0	0	1	10
Hus 8 på privat fællesvej	Bolig	1	0	0	1	10
Kort privat fællesvej	*	*	*	*	3 (se nedenstående fordelingsnøgle)	30
Sum					10	100

Lille fordelingsnøgle for kort privat fællesvej

Ejendom	Info om ejendom	Andel pba. benyttelse af ejendom	Reduktion "offentlig vej"	Reduktion "anden pr. fl.vej"	Korrigeret andel	Procentvis andel
Hjørnehus 1	Bolig	1	0	0,5	0,5	5
Hjørnehus 2	Bolig	1	0	0,5	0,5	5
Hus 9 på kort privat fællesvej	Bolig	1	0	0	1	10
Hus 10 på kort privat fællesvej	Bolig	1	0	0	1	10
Sum					3	30

LITTERATURLISTE

Heilberg & Christensen, 2022. Louise Heilberg og Finn Kjær Christensen.
Privatvejsloven: med kommentarer af. Djøf Forlag.

L 20, FT 2014-15. Forarbejder til L20 Forslag til lov om offentlige veje, Folketingstidende, samling 1 i folketingsåret 2014-15

L 48, FT 2010-11. Forarbejder til L48 Forslag til lov om private fællesveje, Folketingstidende, samling 1 i folketingsåret 2010-11

Ramhøj, 2016. Lars Ramhøj. Private fællesveje. Karnov Group Denmark A/S, 2. udg.

Trier et al., 2023. Tue Bing Trier, Tom Løvstrand Mortensen og Kim Remme Birkholm.
Vejjura - administration of drift. Karnov Group, 1. udg.

Alle billeder er taget af forfatteren Finn Kjær Christensen.
Rapporten er kommenteret af fagfæller og tilrettet som følge heraf inden udgivelse.

Forskningsgruppen Land Management and Governance
Institut for Bæredygtighed og Planlægning
Aalborg Universitet
ISBN-nummer: 978-87-93541-60-3
Aalborg, 2024